

Børn, som stadig paa Skolen, Præmier enten i Bøger eller paa anden Maade og saaledes opmuntrer den flittige og stadige Skolegang. Noget saadant kan gøres. At man kan paa anden Maade end ved „Paatale eller Straf“ komme til en flittigere og stadigere Skolegang end almindelig, har man enkelte Steder her i Landet haft Bevis for. Jeg skal i den Henseende henvise til et Andragende, der findes i Udvalgets Betænkning Tillæg B. Sp. 669 ff. fra Frederiksberg. I dette Andragende ophyses det, at ude paa Frederiksberg er Skolevæsenet ordnet saaledes, at de have dels en tvungen Halvdags-skoleundervisning og dels tre Heltdagskoler med frivillig Undervisning baade Formiddag og Eftermiddag, og i disse sidste straffes Skoleforsømmelser ikke med Bøder, men de Børn, der forsømme, henvises til de tvungne Halvdagskoler. Denne Foranstaltning og det, at der dernæst er uddelt Glimsbelønning, har ført til, at Mulkteringen kun har maattet anvendes mod ca. 1 pCt. af Skolebørnene, at Skolerne ere meget flittig besøgte derude og at Skolevæsenet i det hele taget omfattes saavel af Børn som af Forældre med stor Interesse. Det er noget lignende, der har staaet Udvalget for Dje, naar det, som sagt, har foreslaaet, at andre Bestemmelser kunne træde i Kraft, naar Skolekommission og — direktion derom ere enige.

Under 2det Afsnit:

Den offentlige Skole er der stillet en hel Række Vædringsforslag dels af Mindretal, dels af Flertal eller af Udvalget. Det første af disse Vædringsforslag, som jeg skal tale om, er Vædringsforslaget under Nr. 19. Som ærede Medlemmer vide, er et af Hovedpunkterne i det forelagte Lovforslag det, at man vil naa frem til at forbedre vort Skolevæsen ved at ned sætte det Børneantal, som er henvist til Undervisning af den enkelte Lærer. Jeg for mit Vedkommende maa sige, at det egentlig er et af de allervæsentligste Punkter i hele det forelagte Lovforslag. Det er klart, at jo videre man kan gaa her, desto bedre maa Skolevæsenet kunne blive indrettet, des videre maatte Almueffskolevæsenet kunne naa. Men der er paa den anden Side et Hensyn at tage, og det er Pengenhensynet, det økonomiske Spørgsmaal. Jo mere man ned sætter det Børneantal, som skal henvises til Undervisning af en enkelt Lærer, jo flere Penge vil det koste. Det, som der har været for Udvalget at tage Bestemmelse om, har været om, hvor vidt man i den Henseende kunde gaa, hvor langt man mente, at Kommunerne kunde strække sig, hvor mange Penge man kunde ofre, og Flertallet har da ment, at man nogensinde kunde

komme igennem, naar man foretog den Forandring i Forslaget, som er anført under Nr. 19, og som nærmere er omtalt i Udvalgsbetænkningen, Tillæg B. Sp. 595 ff. Lovforslaget har foreslaaet et Gennemsnitsantal i Børneskolernes Klasser af 35, det vil med andre Ord sige, 70 Børn til hver Lærer, og gaar man til denne Nedgang, ophyses Lovforslagets Anmærkninger, at man da paa Landet vilde blive nødt til at udvide Skolevæsenet med 624 ny Klasser med tilsvarende Lærerembeder og Vgninger. Gaar man derimod ikke til 70 men til 80 Børn, ophyses det, at man kan blive staaende ved 221 ny Klasser paa Landet med dertil svarende Embeder. Det, Forslaget her foreslaar, er, at man for Landets Vedkommende tager Middeltallet mellem 70 og 80, nemlig 75 og bliver staaende derved. Derved faar man en Nedgang fra det bestaaende af 25 pCt. for Landets Vedkommende. Naar man for Købstædernes Vedkommende foreslaar at blive staaende ved 70, er det ikke, fordi man ønsker en formel Ulighed mellem Købstæder og Landet — paa ingen Maade, man ønsker hellere en formel Lighed mellem Købstæderne og Landet — men fordi Forholdene i Købstad og paa Land ikke for Tiden ere ganske ens, ligesom Lovgivning er heller ikke er ganske ens, navnlig ikke i økonomisk Henseende. Vil man se i de Tabeller, der ledsage det forelagte Lovforslag, vil man se, at i Købstæderne er man i det allervæsentligste allerede nede paa 70 Børn til Undervisning af een Lærer. I Købstæderne er 35 i det væsentligste Gennemsnittet af Børneantallet i en Klasse — det er kun ganske enkelte Købstæder, der ere derover — og man mente da, at man nok kunde blive ved 70 Børn for Købstædernes Vedkommende, og gaa op til 75 paa Landet og derved stille dem omtrent økonomisk lige. En formel Ulighed bliver der jo vel i selve Børneantallet, men vi have paa andre Punkter, naar man sammenligner Købstædernes og Landets Skolevæsen, ogsaa formelle Uligheder saaledes med Hensyn til Timeantallet og deslige. Der er jo ingen Tvivl om, at hvis man havde kunnet gaa endnu længere ned med Børneantallet, vilde, som jeg for næviede, Skolen derved være bleven forbedret, men man maatte tage Hensyn til, at alle disse Udvidelser kræve betydelige Beløb ikke alene fra Statskassens, men ogsaa fra Kommunerne Side. Jeg ser derved ikke saa meget her til de ny Embeder, som maatte oprettes, thi det kan være, at Kommunerne kunde slippe nogenlunde derfra, idet Begyndelseslønningerne kunde sættes mindre — Lønningerne skal jeg